

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Milli Eğitim Bakanı Yusuf TEKİN** tarafından Anayasanın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ıncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Semra ÇAĞLAR GÖKALP

Bitlis Milletvekili

Türkiye'de EKPSS'ye giren yaklaşık 125 bin engelli birey kamuya atanmayı beklemektedir. Ayrıca eğitim fakültelerinden mezun olan binlerce engelli yurttaşımız öğretmenlik mesleğini icra etmek için atama beklemektedir. Ancak, engelli öğretmen atamalarında kontenjan yetersizliği, düzenli alım yapılmaması, branş dengesizliği, kadro açığının engelli adaylara yansıtılmaması gibi ciddi sorunlar yaşanmaktadır.

EKPSS verilerine göre son 11 yılda sınava giren 19.380 öğretmen adayından yalnızca 12.311'i atanmış, 7.069 öğretmen adayı ise atama dışı bırakılmıştır. Bazı yıllarda (2023 gibi) tüm adaylar atanmışken, kimi yıllarda kontenjanlar radikal biçimde düşürülmüş ve adayların büyük kısmı açıkta bırakılmıştır. 2024 yılında yapılan EKPSS ile adayların yalnızca %43,1'i atanabilmiş, önceki yıla göre %216'lık bir azalma yaşanmıştır. Bu durum, engelli öğretmen atamalarında öngörülemezlik, belirsizlik ve güvencesizlik yaratmaktadır.

Eğitim fakültesi mezunu engelli bireyler, bir yandan mesleğini icra etme hakkından mahrum kalırken, diğer yandan toplumdaki "yardım ve muhtaçlık" algısına hapsedilmektedir. Oysa ki, BM Engelli Hakları Sözleşmesi ve Anayasa'nın eşitlik ilkesi, engellilere yönelik ayrımcılığı önlemeyi ve istihdamın güvence altına alınmasını öngörmektedir.

Engelli bireylerin istihdamının sağlanması Anayasa'nın eşitlik ilkesi, 5378 sayılı Engelliler Hakkında Kanun ve Türkiye'nin tarafı olduğu BM Engelli Hakları Sözleşmesi çerçevesinde devletin yükümlülüğüdür. Buna rağmen, her yıl binlerce engelli öğretmen adayının belirsizlik içerisinde atama beklemesi, yıllardır yalnızca sınırlı sayıda atama yapılması ve belirsizliklerin sürmesi büyük bir mağduriyet yaratmaktadır.

Engelli öğretmen atamalarının düzenli, şeffaf ve ihtiyaca uygun biçimde yapılmaması; eğitimde fırsat eşitliğini de zedelemekte, aynı zamanda kamunun kendi koyduğu engelli istihdam kotalarının da fiilen ihlal edilmesine yol açmaktadır. Bu durum hem sosyal devlet ilkesine hem de engelli yurttaşların anayasal haklarına aykırıdır.

Bu bağlamda;

1. Bakanlığınız bünyesinde çalışan toplam engelli öğretmen sayısı kaçtır? Bu sayının toplam öğretmen sayısına oranı nedir? Engelli öğretmenlerin branş bazında dağılımı nasıldır?
2. Bakanlığınızın verilerine göre Türkiye genelinde şu an atama bekleyen engelli öğretmen sayısı kaçtır?
3. 2015–2025 yılları arasında engelli öğretmen atamaları branşlara göre kaç kişiyle sınırlı kalmıştır?
4. Engelli öğretmen atamalarında yıllar arasında görülen aşırı dalgalanmaların (örneğin 2023'te tüm adayların atanması, 2024'te ise %43,1 oranında atama yapılması) nedeni nedir? Bakanlığınız bu belirsizliği giderecek bir düzenli takvim hazırlamayı düşünüyor mu?
5. Engelli öğretmen atamalarının düzenli ve öngörülebilir bir şekilde yapılması için Bakanlığınızın hazırladığı bir takvim var mıdır? Engelli öğretmen atamaları için düzenli kontenjan uygulaması getirmeyi planlıyor musunuz?
6. Engelli öğretmenlerin atanamaması nedeniyle yıllardır açıkta kalan eğitim fakültesi mezunları için özel bir istihdam planınız bulunmakta mıdır?
7. Engelli öğretmenlerin görev yapabileceği okul ve kurumların fiziki koşullarının erişilebilir hale getirilmesi için yürütülen çalışmalar nelerdir? Bu alanda kaç okulda erişilebilirlik düzenlemesi yapılmıştır?
8. Engelli öğretmen atamaları için ayrı bir kontenjan uygulaması yerine, genel atama süreçlerinde engelli öğretmen adaylarının eşit ve hakkaniyetli bir şekilde değerlendirilmesini sağlayacak yapısal bir düzenleme yapmayı düşünüyor musunuz?